

ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Ο μικρός Εϋολφ»

του Ερίκου Ίψεν από την ΕΘΑΛ

Μετάφραση: Μαρία Αδάμ. **Σκηνοθεσία:** Βαρνάβας Κυριαζής
Σκηνικά/Κοστούμια: Αντρος Ρόπαλης. **Μουσική:** Γιώργος Ροδοσθένους
Φωτισμοί: Χρίστος Καγίας. **Παίζουν:** Βίβιαν Νικολαΐδου, Γιόλα Κλείτου,
Κώστας Καζάκας, Κώστας Σύλβεστρος, Κατερίνα Καζαντζή, Λώρης Λοιζίδης.

ΕΝΑ από τα κριτήρια με τα οποία ο κάθε θεατής αξιολογεί μια παράσταση είναι το πόσο εύκολα η παράσταση τον εγκαταλείπει, υποχωρεί, διαλύεται στη λήθη.

Μερικές δεν «διατηρούνται» ούτε μέχρι το επόμενο πρωινό. Άλλες, όμως, γραπώνονται πάνω μας, μένουν ως εικόνα, ως λόγος, ως μουσικά μοτίβα, ως διάθεση, η οποία επηρεάζει τη δική μας για πολύ καιρό.

Οι πιο εκφραστικές στιγμές της παράστασης συνθέτουν την ανάμνηση - ταυτότητά της. Τέτοια ανάμνηση - ταυτότητα της παραγωγής της ΕΘΑΛ του έργου του Ερίκου Ίψεν «Ο μικρός Εϋολφ» αποτελούν για μένα τα πρόσωπα των ηθοποιών. Για πολλοστή φορά συλλογίζομαι τη φύση αυτού του μοναδικού επαγγέλματος, που σαν κανένα άλλο, προσφέρει τη δυνατότητα εξιλέωσης μετά από βαριά επαγγελματικά σφάλματα, προσφέρει τη δεύτερη, τη δέκατη, την εκατοστή ευκαιρία, να σώσει κανείς τον εκάστοτε του ρόλο και τον εαυτό του ανεξάρτητα από το πόσο έχει αμαρτήσει στη θεατρική και την τηλεοπτική τους πορεία.

Ο Κώστας Καζάκας, η Βίβιαν Νικολαΐδου εξιλεώνονται, εξαγνίζονται μέσα από τα πάθη των ηρώων τους. Στους νεαρούς Λώρη Λοιζίδη και Κατερίνα Καζαντζή χαρίζεται το νόημα της τέχνης που έχουν επιλέξει για επάγγελμα. Και το πρόσωπο της Γιόλας Κλείτου φωτίζεται από τέτοια εσωτερική δύναμη που μπορεί να προέρχεται μόνο από την πλήρη ταύτιση με την ηρωίδα της, εκεί που η μια προσωπικότητα ενισχύεται από την άλλη. Από τα παράξενα της παράστασης αυτής και τα ασυνήθιστα για την κυπριακή σκηνή είναι ότι και ο μικρός Εϋολφ και ο μικρός ηθοποιός Κώστας Σύλβεστρος βρίσκονται στην ίδια ταύτιση και αποτελούν άλλη μια πηγή φωτός στο έργο.

Θεωρώ μεγάλο προσόν της παραγωγής την αρμονία των συνθετικών μερών του συνόλου. Εκτός από τις εμπνευσμένες ερμηνείες, δύο από τους βασικούς συντελεστές της παράστασης έχουν συλλάβει την ατμόσφαιρα της φθινοπωρινής θλίψης του Ίψεν, της απόλυτης μελαγχολίας. Κι ο Αντρος Ρόπαλης, ο εικαστικός της παράστασης, και ο Γιώργος Ροδοσθένους, ο μουσικοσυνθέτης, είναι συντονισμένοι με το λόγο του Ίψεν στο ρυθμό και στο ύφος, όπου το συμβολικό συνυπάρχει με το ρεαλιστικό. Και

στο εικαστικό, και στο μουσικό επίπεδο διατηρείται η διαφάνεια και η ακρίβεια των εκφραστικών μέσων. Εδώ θα δανειστώ από το πρόγραμμα της παράστασης τα λόγια του Ίψεν για την ποίηση: «...Κατάλαβα πως το να είναι κανείς ποιητής σημαίνει ουσιαστικά να βλέπει, να διακρίνει σωστά. Να βλέπει με τέτοιο τρόπο, ώστε οτιδήποτε γίνεται αντιληπτό από τον ίδιο να μπορεί να φτάσει στο κοινό έτσι όπως ακριβώς το είδε ο ποιητής». Αυτό ένιωθα γνωρίζοντας το μικρό Εϋολφ μέσω της παράστασης - η αληθινή ποίηση σημαίνει ακρίβεια και διαύγεια και όχι αόριστη θολούρα. Η ακρίβεια και η διαύγεια που χαρακτήριζε όλα τα μεγάλα ποιητικά θεατρικά ή μη έργα διαφόρων εποχών.

Ο Ίψεν κάνει σ' αυτό το έργο αναλυτική διείσδυση στην ψυχολογία των πρωταγωνιστών του. Η καταστροφική κτητικότητα της Ρίτας, τα υπερτονισμένα συναισθήματα του Αλφρεντ, που τα χρησιμοποιεί ως άλλοθι για την πνευματική ανεπάρκειά του, η θετική θεώρηση του κόσμου από τον Μπόρκειμ, η αφοσίωση στο συναίσθημα της Αστας - αυτά αποτέλεσαν μέρος της ύλης από την οποία φτιάχτηκε αργότερα τσεχοφικός, ο «Θείος Βάνιας». Και από την ανάλυση - επιστροφή στη σύνθεση, στη δημιουργία της εικόνας του κόσμου στην ολότητά της.

Η παράσταση είναι και συνιστάμενη πολλών προσωπικών επιτυχιών των συντελεστών της, είναι ταυτόχρονα και έργο του κύριου δημιουργού της, του σκηνοθέτη Βαρνάβα Κυριαζή. Ακολουθώντας τη συμβουλή του Ίψεν διέκρινε με σαφήνεια όλες τις γωνίες, όλα τα επίπεδα του έργου και μπόρεσε να τα μεταφέρει στο κοινό με τη μέθοδο της «αόρατης» σκηνοθεσίας, μέσα από τις πλασμένες σε συνεργασία με τους ηθοποιούς του μορφές, μέσα από τον απαραβίαστο ρυθμό, μέσα από την επιδιωκόμενη καθαρότητα του λόγου. Το καταπληκτικό φινάλε της παράστασης με τον Κώστα Καζάκα και τη Βίβιαν Νικολαΐδου να απογειώνονται στο διπλό τέλος επιβεβαιώνει την εντύπωση ότι μόλις είχαμε παρακολουθήσει μια ωραία θεατρική παράσταση. ●